

SPECTACOLE

Ștefan OPREA

Focșani

Actualitatea „Bădăranilor”

2007 este – pentru întreaga lume teatrală – **Anul Goldoni**; se împlinesc 300 de ani de la nașterea lui, a celui care a fost și rămâne ctitor al teatrului comic italian. Iluminist prin concepția de viață optimistă și prin realismul artei sale, Goldoni a inițiat și realizat cea mai profundă reformă teatrală în Italia secolului al XVIII-lea pe baza unor principii pe cât de simple, pe atât de clare: „Marea artă a poetului comic – scria el în *Memorii* – este aceea de a se apropia în totul de natură și de a nu se îndepărta niciodată de ea”. Natura atent observată era pentru el mai bogată decât toate combinațiile fanteziei, iar arta însemna înfățișarea lumii după realitate, cu o intuiție limpede și promptă, călăuzită de bunul simț. A dorit, și în mare parte a izbutit, să zdruncine marea tradiție a declamației convenționale și a retoricii academice, impunând o imagine obișnuită a vieții, creând căi libere de afirmare faptului cotidian, dând conținut și expresie nouă *cuvântului și caracterelor* prin promovarea situațiilor necontrafăcute, firești. Fără a desconsidera spiritul tradițional al *Commediei dell'Arte*, a realizat, cu un firesc desăvârșit, trecerea de la improvizație la textul cult, la comedia de caracter și de moravuri, prin lucrări cu valoare de capodoperă, rezistente, proaspete încă și astăzi.

În prim-plan: Sorin FRÂNCU

Teatrele din întreaga lume îl vor omagia în acest an jucându-i scilpitoarele comedii, readucând în atenția publicului personajele de neuitat din *Hangița* și *Mincinosul*, din *Piațeta* și *Gâlcevile din Chioggia*, din *Trilogia vilegiaturii* și *Evantaiul*, din *Slugă la doi stăpâni* și *Bădăranii*, din *Cafeneaua* și din atâtea altele, personaje niciodată inventate, ci – cum dramaturgul însuși mărturisește – preluate din viață, din lumea înconjurătoare.

Primul teatru care, la noi, a deschis, cu o premieră, „Anul Goldoni“ a fost, spre cinstea lui, cel din Focșani care, la mijlocul lui ianuarie, a prezentat spectacolul *Bădăranii*. Opțiunea repertorială are – nedeclarată, dar evidentă, atât în viziunea regizorală, cât și în interpretare – dorința de a găsi similitudini cu lumea contemporană de la noi și de aiurea. Nimic mai ușor de realizat, căci bădăranii e trăsătura cea mai caracteristică a societății în care trăim. Acest adevăr axiomatic stă la baza spectacolului regizat de Adrian Damian, astfel încât, văzându-i pe scenă pe cei patru bădărani venețieni – „bogați, năzuroși, sălbatici“ – cum îi caracteriza chiar Goldoni – îți vine să arăți cu degetul spre unii concetățeni de-ai noștri. Adrian Damian face discrete aluzii la spiritul și procedeele mafiote; cei patru au în dotare pistoale – cu care amenință în situațiile mai încordate, iar bădăranul Maurizio pare adus direct din perioada clasicilor gangsteri: intrările lui în scenă induc un sentiment de spaimă, sunt învăluite în fum, iar el aruncă priviri tăioase în toate direcțiile și e mereu gata să scoată arma. E drept că nu trage nimeni în nimeni, dar sugestia e suficientă. Și iarăși, e drept că regizorul a știut să arunce peste scenele de această factură un abur de parodie, neuitând nici o clipă că, de fapt, acțiunea comediei goldoniene se petrece în zile de carnaval. Are însă și pentru ideea de carnaval o viziune proprie: carnavalul pe care îl bănuim afară nu e unul vesel, cu tradiționala tarantelă, ci unul care-ți dă, mai curând, fiori de spaimă: e carnavalul vieții contemporane.

Trupa Teatrului Municipal din Focșani e, deocamdată, una eterogenă și asta se simte în spectacol, chiar dacă regizorul a făcut eforturi evidente de a o aduce la un numitor comun din punct de vedere stilistic. Actori cu bună experiență scenică evoluează alături de alții foarte tineri și „cruzi“ (doi dintre ei sunt elevi de liceu!). Dintre cei din prima categorie i-am apreciat mai ales pe Paula Grosu, Sorin Vasile Frâncu, Valentin Cotigă și Aniela Olivia Petreanu. În interpretarea matură a Paulei Grosu, personajul Margarita are vervă comică, ritm interior, șiretenie disimulată prin care reușește când să domine, când să aplaneze conflictele iminente cu soțul ei, Lunardo. La rândul-i, acesta, interpretat cu aplomb de Sorin Vasile Frâncu (cu excelente mijloace de mobilitate comică, exterioare și conținute), umple scena, impunându-și autoritatea grobiană și cedând neputincios în fața țesăturii de șiretenii a femeilor. Împreună cu Paula Grosu și Aniela Olivia Petreanu, interpretul e cel mai aproape de condiția comediei de caracter specifică textului goldonian. Chiar dacă pare din altă piesă – una cu gangsteri, de pildă – personajul Maurizio, interpretat de Valentin Cotigă, e viabil în nota lui parodică.

În alte roluri: Mihai Spiridonescu (*Canciano*), Bianca Alexandra Cristea (*Felice*), Adrian Ovidiu Rădulescu (*Contele Ricardo*), Alina Aluculesei (*Lucietta*), Florin George Rusu (*Simon*) și Vlad Mihu (*Filipetto*).

Deși inegal mai ales sub raportul interpretării, spectacolul *Bădăranii* este agreabil, prinde la public nu doar prin suculența-i comică funciară, ci și prin săgețile bine ascuțite pe care le aruncă spre realitățile, situațiile și caracterele contemporane.